

Čas přípravy
2 hodiny

Čas realizace
2 hodiny + 1 den

Prostor
příroda

Roční období
jaro–léto

Počet účastníků
libovolný

Věková kategorie
3.–5. třída/9–11 let

JEDEME NA VÝLET

Obecný cíl: Rozvoj těchto kompetencí: k učení, ke komunikaci, k řešení problémů, pracovní, sociální a personální.

Konkrétní cíl: Podílí se na přípravě výpravy. Ví, jak se chovat při pohybu v přírodě, správně se oblékne. Zvládne pěší přesun s malou zátěží, bezpečnost při přesunech. Zná základní úpravu ohniště.

Motivace: Kolem nás je spousta zajímavých věcí, které stojí za to vidět. Vydáme se společně do přírody.

Potřeby: Plán výletu – mapy, pohlednice, fotografie a obrázky míst, informace o rodácích, encyklopedie apod., základní vybavená lékárnička; turistická mapa místa (případně i buzola); zápalky. Výlet – informační lístky pro děti, případně fotoaparát.

K tomuto metodickému listu není k dispozici žádný pracovní list.

Provedení: Plnění metodického listu je třeba rozdělit do dvou aktivit – přípravy výletu a pak samotného provedení akce.

Na schůzce předloží vedoucí dětem několik fotografií nebo pohlednic místa, kam bude směřovat výprava. Může to být blízký zámek, hrad, nějaká zřícenina, přírodní rezervace, přírodní památka... Zjistíme, zda děti místo znají, navštívily je apod. Vedoucí si může připravit například pověst o místě, které chce s dětmi navštívit a tuto dětem povyprávět. Případně může upozornit na některé osobnosti, jejichž život a dílo se vážou k místu (vybíráme dětem známé osobnosti – spisovatele pohádek, herce, sportovce...).

Vedoucí rozdělí děti do skupin a každé skupince dá mapu okolí místa. „Pokuste se najít, co všechno můžeme v okolí vidět, kam se podívat...“ Po chvíli nechá vedoucí děti říct, co všechno objevily. Výlet plánujeme tak, abychom vždy měli dostatek času na poznávání, občerstvení i odpočinek. Pokud máme možnost, můžeme využít některého z kamarádů bydličního v místě – stane se na výletě naším průvodcem.

Samotný výlet je dobré zařadit až v okamžiku, kdy vedoucí již děti alespoň trochu poznal. Vedoucí pozve děti s předstihem na tajemnou výpravu a předá jim informační lístky pro rodiče. S ohledem na věk dětí naplánujte délku pěšího přesunu, předem si ověřte, kde je možné rozdělát oheň k opékání špekáčků, kde je možné se občerstvit apod.

Při jízdě vlakem můžete využít jednoduchou pátrací hru. Určíme věc, kterou hledáme – např. modré auto. Děti sledují krajinu za oknem. Jakmile někdo spatří určený předmět, řekne „mám“ a získá bod. Vedoucí či instruktor určí další hledanou věc a hra pokračuje.

Po příjezdu (přesunu) na výchozí místo děti rozdělíme do skupinek a společně s instruktory či vedoucími si prohlédneme v mapě trasu naší dnešní výpravy. (Můžeme si zopakovat, co všechno už umíme v mapě číst – „Kudy půjdeme? Je cestou nějaký potok, studánka...? Půjdeme stále lesem? Kde budeme opékat špekáčky?...“). Mapu můžeme svěřit některému z dětí „na hlídání“ a cestou se do ní ještě několikrát společně podíváme. (Např. když přecházíte přes potok – najděte ho s dětmi v mapě; když se mění barva turistického značení apod.)

Na vhodném místě si odpočineme a zahrajeme pár her. V jehličnatém lese můžete zkusit postavit nejdelšího hada. Skupinky dětí se na pokyn vedoucího rozběhnou po okolí a snaží se za určený čas poskládat ze šišek „nejdelšího hada“. Předem stanovte signál, který hru ukončí. Po ukončení hry můžete určit, jakému stromu (stromům) nasbírané šišky patří, prohlédněte si společně stromy – kůru, větve, tvar a uspořádání jehlic, tvar šišky a její posazení na větvě... Sesbírané šišky můžete využít také k nácviku hodů na cíl nebo hodů do dálky, případně z nich stavět nejvyšší pyramidu. (Dbejte na bezpečnost.). Do sáčku, který mají děti v batůžku, si každý uloží kousek kůry nebo šupinku šišky apod. a odnese si „dárek z lesa“ s sebou domů. Na vhodném místě (nejlépe tábořiště) připravte oheň k opékání špekáčků. Nezaškodí připomenutí bezpečnostních pravidel – třeba besedou s dětmi. „Můžeme tady opékat? Kde je vhodné místo? Je ohniště připravené nebo musíme něco upravit my?“ apod. Děti mohou pomoci s úpravou ohniště – poskládáním kamenů, přinesením roští a jeho lámáním apod. Vedoucí pozoruje zapojení dětí, vhodně motivuje. (Přípravu opékacích prutů raději zajistí vedoucí nebo instruktor.) Po ukončení opékání nezapomeňte na úklid ohniště. „Co musíme udělat, aby bylo ohniště bezpečné?“ Opět do činnosti aktivně zapojujeme i děti. „Všechny papírky a zbytky po našem táboření patří zpět do batůžků, nebudeme dělat v lese nepořádek.“ Před opuštěním tábořiště nechte děti rozhodnout, zda již mohou odejít. „Je všechno v pořádku? Můžeme se vydat na další cestu?“ apod. Děti se učí zodpovědnosti za své jednání.

Další putování můžeme využít například k pozorování právě rostoucích bylin, hmyzu žijícího v lese, stop přítomnosti

zvěře (okusy na větvích a mladých stromcích, okousané šišky, trus, stopy v blátě...). Můžeme opět zařadit některou z her, ke kterým nepotřebujeme pomůcky, při odpočinkové zastávce (např. na mrkanou, na třetího apod.) nebo se pustit do práce s přírodním materiálem a postavit domeček pro lesního skřítku apod.

Zpáteční cestu můžete v případě cesty dopravním prostředkem vyplnit např. hrou Slovní fotbal – zkuste dětem nabídnout variantu hry ve skupinách. „Pojďte si vyzkoušet, jestli víme, co všechno jsme dnes cestou viděli?“ První skupinka řekne slovo, související s výpravou, pak řekne slovo druhá skupinka a takto se střídají do vyčerpání slov. (Např. vlak – nádraží, stromy – ohniště, špekáček – potok ...). Vedoucí a instruktoři jsou pouze pozorovateli, mohou povzbudit děti, které mají méně odvahy. Pokud někdo nechce hru hrát, nenutíme ho. (Můžeme mu v průběhu hry nabídnout, zda se nechce přece jen zapojit). Pokud jdeme celou cestu pěšky, můžeme hru zařadit na poslední odpočinkové zastávce.

Cestou průběžně připomínáme pravidla bezpečnosti při přesunech po silnici, přepravě v dopravních prostředcích, chování v objektech apod.

Před předáním dětí rodičům pochvalte všechny za dosažený výkon a případně se dohodněte, kde a kdy budou k vidění fotografie z této akce.

Pokud se nám podaří pořídit několik fotografií, můžeme si o výpravě ještě následně povídat při další schůzce a spolu s dětmi ji zhodnotit, napsat o akci článek do tisku a přiložit pořízené fotografie.

Tato aktivita přibližuje Ideály Pionýra: Poznání, Přátelství, Paměť, Překonání a Příroda.

Přístup k dětem se specifickými vzdělávacími potřebami:

Aktivita umožňuje začlenění dětí do kolektivu a nevytváří bariéry pro děti se specifickými vzdělávacími potřebami. Vedoucí musí dbát na individuální přístup k těmto dětem a respektovat obecná doporučení v úvodní části metodiky.

Pozor na:

Nezapomeňte na bezpečnost – čím více vedoucích a instruktorů tím lépe! Vždy mějte v záloze „nouzový plán“ pro případ nenadálé změny počasí. Nepřepínajte síly své ani síly dětí. Akci plánujte s dostatečným předstihem. Před akcí děti poučte o bezpečném chování při přesunech dopravními prostředky, přesunech pěších... Připomínejte i cestou, kdykoliv to bude potřeba. Nikdo nezaručí, že se nemůže stát něco nepředvídatelného, ale můžeme se pokusit aspoň částečně se připravit!

Tempo pochodu je třeba přizpůsobit „nejslabšímu“ chodci.

Moje poznámky: